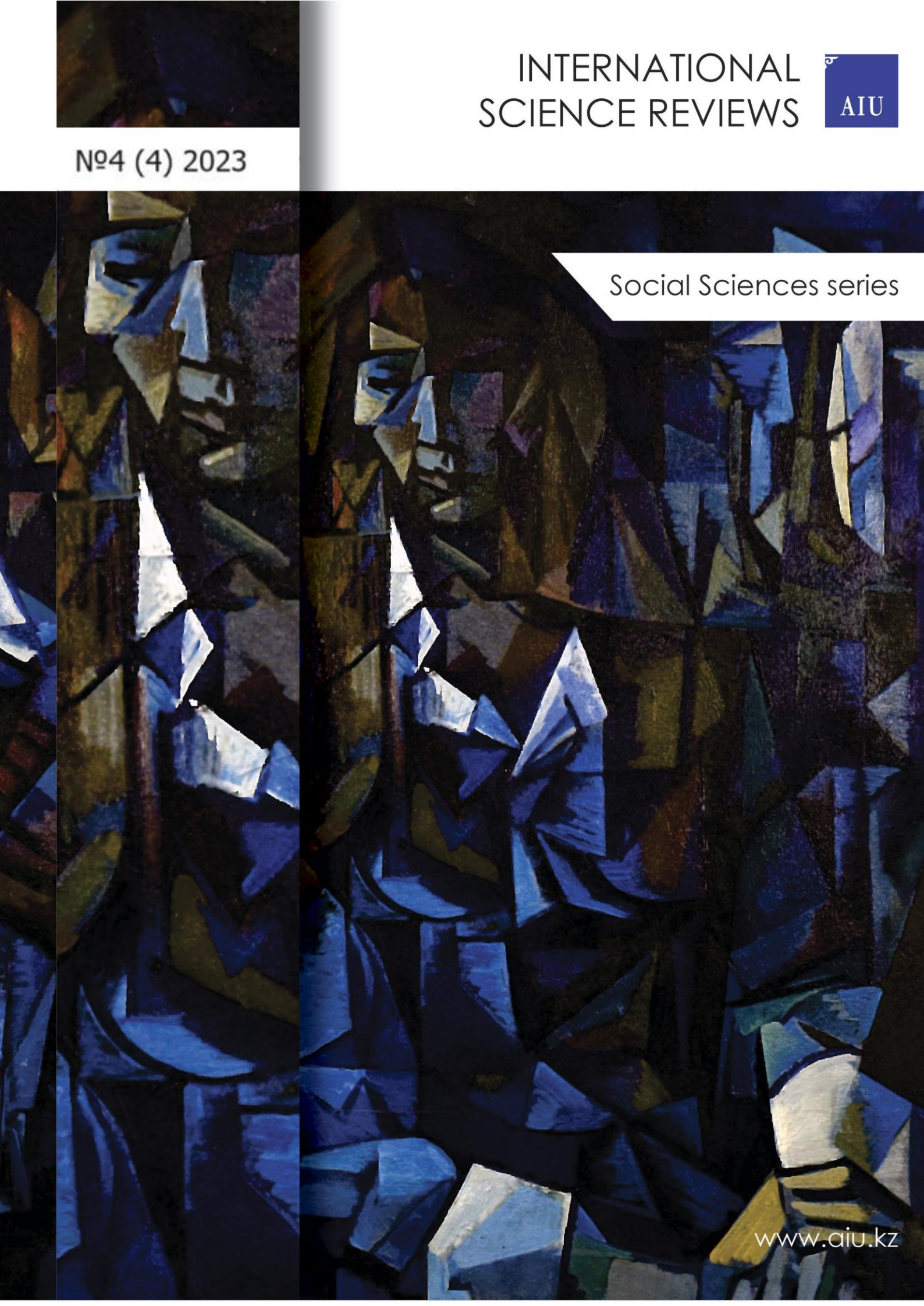

INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS

№4 (4) 2023

Social Sciences series

International Science Reviews

Social Sciences series

Published since 2020

No. 4 (4) / 2023

Astana 2023

EDITOR-IN-CHIEF:

Doctor of Jurisprudence, Professor

Amandykova S.K.**DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:**

PhD, Assistant Professor

Khairmukhanmedov N.I.**EDITORIAL BOARD:**

Irsaliyev S. A.	- Candidate of Agricultural Sciences, President AIU, (Kazakhstan)
Sarsenbay N. A.	- Candidate of Economic Sciences, (Kazakhstan)
Somzhurek B.Zh.	- Candidate of Historical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Kazhyken M. Z.	- Doctor of Economic Sciences, (Kazakhstan)
Toxanova A.N.	- Doctor of Economic Sciences, (Kazakhstan)
Akhmadiyeva Zh.K.	- Candidate of Pedagogical Sciences, Associate professor (Kazakhstan)
Laumulin M. T.	- Doctor of Political Sciences, (Kazakhstan)
Orlova O.S.	- Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Russia)
Jacek Zaleśny	- Doctor of Jurisprudence, Professor (Poland)
Francisco Javier Díaz	- Dr. hab., Professor (Spain)
Revorio	
László Károly Marác	- PhD (The Netherlands)
Verbitskiy A.A.	- Doctor of Pedagogy, Academician of the Russian Academy of Education (Russia)

Editorial address: 8, Kabanbay Batyr avenue, of.316, Astana, Kazakhstan, 010000

Tel.: (7172) 24-18-52 (ext. 316)

E-mail: aiu.socialscience@yandex.kz**International Science Reviews****Social Sciences series**

Owner: Astana International University

Periodicity: quarterly

Circulation: 500 copies

**«INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS»
Social Sciences Series 2023 / №4**

МАЗМҰНЫ

**Секция
ҚҰҚЫҚ**

<u>А.Б.Алмазұлы, М.Жаскайрат</u> МҰСЫЛМАН ҚҰҚЫҒЫ БОЙЫНША БАЛА АСЫРАП АЛУ РӘСІМІНІҢ НЕГІЗДЕРІ.....	7
<u>А.Е.Мусаинов, Е.С.Жамбаев</u> ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ ІС ЖҮРГІЗУДЕ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚҰҚЫҚТЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ҚАЗІРГІ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	14
<u>Ә.Ә.Әлімжанов, А.К. Елубекова</u> ҚАЗАҚСТАННЫҢ АНТИЯДРОЛЫҚ ҚАРСЫЛАСТЫҚТАРЫ ТУРАЛЫ.....	23
<u>Е.А.Уалиев, С.Н.Сарсенова</u> ПОСТКЕҢЕСТІК КЕҢІСТІКТЕГІ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ АУМАҚТЫҚ ДАУЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ШЕШУДІҢ БАЛАМА ТӘСІЛДЕРІ.....	31
<u>Е.О.Жағалбай, Ж.Д.Сейлханов</u> ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ЖАРЫЛҒЫШ ЗАТТАРДЫ БАҚЫЛАУ: ҚОЛДАН ЖАСАЛАТЫН ЖАРЫЛҒЫШ ҚҰРЫЛҒЫЛАРҒА КЕШЕНДІ ҚАРСЫ ШАРАЛАР.....	43

**Секция
ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ ҚАРЖЫ**

<u>Б.Т.Аймурзина, М.Ж.Каменова</u> ҚАЗАҚСТАННЫҢ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ-ИННОВАЦИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕРДІ БАСҚАРУ СТРАТЕГИЯСЫ.....	51
<u>Н.Е.Абдильдинова</u> ҚАЗАҚСТАННЫҢ ӘЛЕМДІК МҰНАЙ НАРЫҒЫНДАҒЫ ЖАҒДАЙЫ МЕН БОЛАШАҒЫ.....	62
<u>Г.Қадырова</u> ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ИНТЕРНЕТ МАРКЕТИНГТІҢ ДАМУ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ.....	75

«INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS»
Social Sciences Series 2023 / №4

СОДЕРЖАНИЕ

**Секция
ПРАВО**

<u>А.Б.Алмазұлы, М.Жаскайрат</u> ОСНОВЫ ПРОЦЕДУРЫ УСЫНОВЛЕНИЯ ПО МУСУЛЬМАНСКОМУ ПРАВУ.....	7
<u>А.Е.Мусаинов, Е.С.Жамбаев</u> АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПРИМЕНЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА В КОНСТИТУЦИОННОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН.....	14
<u>Ә.Ә.Әлімжанов, А.К.Елубекова</u> О АНТИЯДЕРНОМ ПРОТИВОСТОЯНИИ КАЗАХСТАНА.....	23
<u>Е. А.Уалиев, С.Н.Сарсенова</u> МЕЖДУНАРОДНЫЕ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЕ СПОРЫ НА ПОСТСОВЕТСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ И АЛЬТЕРНАТИВНЫЕ СПОСОБЫ ИХ УРЕГУЛИРОВАНИЯ.....	31
<u>Е.О.Жағалбай, Ж.Д.Сейлханов</u> БЕЗОПАСНОСТЬ И КОНТРОЛЬ ЗА ВЗРЫВАТЫМИ ВЕЩЕСТВАМИ: КОМПЛЕКСНЫЕ МЕРЫ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ С САМОДЕЛЬНЫМИ ВЗРЫВНЫМИ УСТРОЙСТВАМИ.....	43

**Секция
ЭКОНОМИКА и ФИНАНСЫ**

<u>Б.Т.Аймурзина, М.Ж.Каменова</u> СТРАТЕГИЯ УПРАВЛЕНИЯ ИНВЕСТИЦИОННО-ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ В АПК КАЗАХСТАНА.....	51
<u>Н.Е.Абдильдинова</u> СОСТОЯНИЕ И ПЕРСПЕКТИВЫ КАЗАХСТАНА НА МИРОВОМ НЕФТЯНОМ РЫНКЕ.....	62
<u>Г.Кадырова</u> ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ИНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГА В КАЗАХСТАНЕ.....	75

«INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS»
Social Sciences Series 2023 / №4

CONTENT

Section
LAW

<u>A.B.Almazuly, M.Zhaskairat</u> THE BASICS OF THE ADOPTION PROCEDURE UNDER MUSLIM LAW.....	7
<u>A.E.Musainov, E.S.Zhambaev</u> CURRENT ISSUES OF APPLICATION OF INTERNATIONAL LAW IN CONSTITUTIONAL PROCEEDINGS OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN.....	14
<u>A.A.Alimzhanov, A.K.Elubeckova</u> ON THE ANTI-NUCLEAR CONFRONTATION OF KAZAKHSTAN.....	23
<u>E.A.Ualiev, S.N.Sarsenova</u> INTERNATIONAL TERRITORIAL DISPUTES IN THE POST-SOVIET SPACE AND ALTERNATIVE WAYS OF THEIR SETTLEMENT.....	31
<u>E.O.Zhagalbai, Zh.D. Seilkhanov</u> SECURITY AND CONTROL OF EXPLOSIVE SUBSTANCES: COMPREHENSIVE MEASURES TO COMBAT IMPROVISED EXPLOSIVE DEVICES.....	43

Section
ECONOMICS AND FINANCE

<u>B.T.Aimurzina, M.Zh.Kamenova</u> STRATEGY FOR MANAGEMENT OF INVESTMENT AND INNOVATION PROCESSES IN THE AGRICULTURAL INDUSTRY OF KAZAKHSTAN.....	51
<u>N.E. Abdildinova</u> THE STATE AND PROSPECTS OF KAZAKHSTAN IN THE WORLD OF OIL MARKET.....	62
<u>G.Kadyrova</u> TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF INTERNET MARKETING IN KAZAKHSTAN.....	75

МҰСЫЛМАН ҚҰҚЫҒЫ БОЙЫНША БАЛА АСЫРАП АЛУ РӘСІМІНІҢ НЕГІЗДЕРІ

А.Б.Алмазұлы¹, М.Жаскайрат²

¹Астана халықаралық университетінің
Құқық жоғары мектебінің 2-курс магистранты
almazulybatukhan@gmail.com

²Астана халықаралық университетінің
Құқық жоғары мектебінің профессоры, з.ғ.к.
mira_m15@mail.ru

Түйін. Бұл ғылыми-құқықтық мақалада мұсылман мемлекеттерінде бала асырап алу рәсіміне байланысты араб Заңының мәселелері қарастырылады. Автор сонымен қатар бала асырап алушыларға қойылатын талаптарды талдайды және асырап алынған баланың тамырын анықтай ала ма деген сұрақты қамтиды. Мақала Араб елдерінде қолданылатын шарифат заңнамасының талаптарына сәйкес құрылған мемлекетті құқықтық бағалауды қамтиды. Шарифат заңы аясында Бала асырап алу ұғымы мен бала асырап алу мен қамқоршылық арасындағы айырмашылықтарға назар аударылады. Мақалада сонымен қатар бірнеше араб елдерінде бала асырап алу процедурасы егжей-тегжейлі сипатталған. Мақала жазу кезінде БАӘ, Кувейт және Катар сияқты елдерде жүргізілген ережелер мен зерттеулерге негізделген материалдар пайдаланылды.

Кілт сөздер: бала құқығы, асырап алу, мұсылман құқығы.

КІРІСПЕ

Бала асырап алу үдерісі – баланың және оны тәрбиелеуге алған адамның арасындағы құқықтық қарым-қатыныстарды айқындайтын заң актісі. Асырап алынған баланың барлық құқығы мен міндеті асыраушының туған балаларының құқығы мен міндетіне теңестіріледі. Яғни бала асырап алғысы келетін тұлғалар (азаматтық не заңды некедегі ерлі-зайыпты, баланың туыстары, жақындары және т.б. сотпен белгіленген жеке тұлғалар) асырап алынған бала мен туған балаларын бірдей көруге тиіс. Зайырлы мемлекеттерде әдетте бала асырап алу рәсімі соттың бірнеше сатысының қаралымынан өтеді, ал балаға жауапкершілік алуға міндеттелген тұлғаның қолына баланы тапсыру заңмен реттеледі.

Алайда Ислам мемлекеттерінде бұл үдеріс зайырлы мемлекеттердің заңынан ерекшеленеді. Қысқаша айтсақ, Ислам дінінде әр адам өзінің қай қауымның өкілі екенін, өзінің тамырын, ата-бабасын білуі керек деген талап бар. Ал бұл ақпаратты

асырап алынған баладан жасыру күнә болып есептеледі. Бұл ретте жетімдерді отбасына қабылдағандар қалай әрекет етуге тиіс? Қазақстан мұсылмандары діни басқармасы ресми сайтының мәліметіне сүйенсек, шарифатта да, иләһи Кітапта да (Құран Кәрім) жазылғандай, адамдар жетімді өз қамқорлығына алу кезінде оған шыққан тегі мен руын айтпауға, ата-анасы туралы ақпаратты жасыруға жол берілмейді.

НЕПІЗГІ БӨЛІМ

«Жетім бағып асыраудың бір заңдылық реті бар. Баланың ақыл-есі кіргенде, өзін-өзі тоқтатқанда, шынайы ата-анасы туралы ақиқат ақпар берілуі керек. «Менің баламсың» деп алдауды шарифатымыз қоштамайды. Күндердің күнінде бала бөгде адамдардан естіп жатса, барша істеген жақсылық зая кеткендей болады», – делінген ҚМДБ ресми сайты хабарламасында [1].

Оған қоса асырап алушы жетімнің ата-анасы жайлы ақпаратты білмеген жағдайда асырап алынған бала асырап алушыға өз баласы емес, қамқорлығының астына алынған шәкірті болып саналады. Оған Пайғамбарымыздың (Алланың оған сәлемі мен игілігі болсын) мынадай хадисі дәлел:

«Адамға Алла екі жүрек бермеген. Сондай-ақ сендер зиһар (әйелін туған анасына теңеу) айтып, серт еткен әйелдерің аналарың бола алмайды. Ал өгей балаларың өз балаларың болмайды. Оның барлығы сендердің жай ғана ауызбен айтқан сөздерің ғана. Тура жолға бастайтын шынайы ақиқат – тек Алланың аяттарында ғана. (Өздерің асырап алған өгей балаларыңды) туған әкесінің атымен атаңдар. Алланың алдында осылай жасағандарың әділ болады. Ал егер олардың әкелерін білмесеңдер, онда олар сендерге дін жағынан бауыр болып, туысқан болып келеді» [2].

Осылайша Біріккен Араб Әмірліктері (және т.б. Ислам мемлекеттері) елдерінің заңы бойынша әрі Пайғамбардың (с.а.у) өз қауымына жеткізген Құран Кәрімде жазылған үкім бойынша ата-анасыз қалған балалардан олардың шынайы шығу тегі мен отбасы тарихын жасыруға тыйым салынғанын байқаймыз.

Ислам мемлекеттерінде қандай балалар жиі асырап алынады:

Қайтыс болған туыстарының балалары, яғни шығу тарихы белгілі бір отбасында немесе тайпада туылған балалар;

Қандас туыстары дүниеде жоқ болған жағдайда немесе бар болғанның өзінде, жетімді барлық қажеттілікпен қамтамасыз ете алмаған жағдайда жалғыз қалған балалар;

Басқа елдердің балалары (негізінен қыздар), жазатайым оқиғалар, қарулы қақтығыстар және т.б. оқыс оқиға салдарынан жетім қалып, ал қандас туыстары мүлдем болмаса не оларды қамқорлығына алудан бас тартқан жағдайда далада қалған балалар.

Сондай-ақ қамқорлыққа алынатын жетім балалардың арасында жиі қыз балалар асыранып жатады. Өйткені олар балиғат жасқа жеткеннен кейін шарият үкімі бойынша жетім болып саналмайды және жетімге жүретін құқықтарынан айырылады.

Статистикаға сүйенсек, асыранып алынған қыз балалар өзі өскен отбасының ішіндегі ұл баламен (ол қандас туысқан болмаған жағдайда) неке қия алады. Ал ұлдарды көбіне қамқорлыққа алар алдын мүмкіндігінше шыққан тегі мен әкесінің атын білуге тырысады не шыққан тегі белгілі балаларды алады. Бұл ретте ұл бала шетелден келіп, оның деректері белгісіз болған жағдайда оны өз қамқорлығына алатын адамдарды табу қиынға соғуы мүмкін.

Айта кетейік, бұл ерекшелік қазақтарға да тән. Көбіне бұл құбылыстың себебін былай түсіндіруге болады: ұл баланы қандас туыстары асырап алса, ол есейгеннен кейін өзін қамқорлыққа алған отбасының ішіндегі қыз баламен некелесе алмайды. Бұған тыйым салынған. Себебі туған-туыстардың өзара қаны араласқан кезде ауру, мүгедектігі бар балалардың дүниеге келу ықтималдығы жоғары. Сондықтан қазақтардың дәстүрінде 7 атаға дейін қыз алысып, қыз берісуіне тыйым салынған. Бұл ұстанымның дұрыстығы тіпті ғылыми түрде дәлелденген.

Бірақ Ислам мемлекеттерінде саяси құрылымының әрі шарият заңының ерекшелігіне қарай егер балаға жауапкершілік алуға міндеттелген тұлғаның/тұлғалардың қалауы болмаса, тәрбиеленушілер олардың тікелей мұрагерлері бола алмайды.

Әрине, Ислам мемлекеттерінде егер жетім бала қамқоршысына жиені, немересі, немере інісі, жиен немересі және т.б. алыс не жақын қандасы болып келсе, онда туыстары көбіне баланы қамқорлығына алып, сүйіспеншілігіне баурап, тәрбиелейді.

Сонымен қатар жетім баланың ата-анасынан қалған мүлкі болса, онда бала мүлікті балиғат жасқа жеткеннен кейін толық иемдене алады, ал балаға жауапкершілік алған тұлғаларға бұл мүлікке қол сұғу тыйым салынған.

Кувейтте жетім балаға оның биологиялық ата-анасы табылмаған жағдайда Кувейт азаматтығының ұсынылуына кепілдік беретін заң бар [3].

Осы Заңмен бір мезгілде некеден тыс балалы болуға тыйым салатын тағы бір заң қолданылады, бұл заң тек Кувейт азаматтарына емес, елдегі шетелдіктердің барлығына қатысты. Сонымен қатар бұл екі заң да біртұтас заңның бөлігі болып табылады және исламның ережелері мен талаптарына қайшы келмейді [4].

Мұндай заңдар басқа араб елдерінде де бар.

Мысалы, 2020 жылы Катарда балаларға арналған әлемдегі ең танымал жанжалдардың бірі болды. Содан кейін Доха әуежайында дәретханада тазалаушы жаңа туған баланы тапты, оны немқұрайлы әйел жай ғана қоқыс жәшігіне тастады [5].

Дабыл бойынша барлық күзет көтерілді, әуежайдан ұшуға дайындалып жатқан рейстер ұсталды, ал осы рейстермен ұшқан әйелдер гинекологиялық тексеруден өтті. Иә, әлем жұртшылығы Катардың мұндай шараларына ашуданды және таң қалды, бірақ жоғарыда оқығандарыңыздың бәрі Катар билігінің неге осылай және басқаша әрекет еткенін түсіндіреді - олар жаңа туған баланың туған анасын оның тамырын білу құқығын қамтамасыз ету үшін табуға үміттенді.

Бірақ бұл әрекеттердің бәрі бекер болды, баланың анасы бала табылғанға дейін ұшып кетті, осылайша баланың ата-анасының кім екенін білу мүмкін емес, егер бұл ата-аналардың өздері мойындамаса. Алайда, бұл бала Катар азаматтығын алып, әл-Тани отбасына (Катардың билеуші руы) елдің қазіргі әмірінің анасы шейха Мозаның сезімтал басшылығымен тәрбиеленді.

Сол сияқты, лақтырылған балалар да Кувейтте болды, содан кейін олар Кувейт азаматтығын және ел азаматтарының барлық құқықтарын ала отырып, Ас-Сабах билеуші отбасына тәрбиелеуге кірісті, бірақ олардың шынайы шығу тегін ешкім мұндай балалардан жасырмады, сонымен қатар олар князь немесе ханшайым мәртебесіне ие болмады және ел әмірінің орнына үміткер емес.

Осылайша, исламда жетім балаларға қамқоршылық орнату Құдайға ұнамды іс болып табылады, бірақ мұндай қамқоршылар жасауға тырысатын Ислам белгілеген барлық ережелерді сақтау қажет.

БАӘ-де де, көптеген басқа мұсылман елдерінде де адамдар бала асырап алу туралы жиі ойлайды. Бірақ оларға діни немесе мәдени жоспарға күмән келеді. Ислам жетімдерге қамқорлық жасаудың маңыздылығын барлық жағынан атап көрсеткенімен, ол баладан оның шығу тегін жасыруға, оған ата-бабаларының кім екендігі туралы айтпауға тыйым салады, бұл әдетте дәстүрлі асырап алу кезінде, балаға тіпті оны асырап алған отбасының тегі берілген кезде болады. Исламда адамның асыл тұқымын сақтау өте маңызды. Осылайша, мұсылман әлемінде бала

асырап алу дегеніміз-бұл есімнің өзгеруі емес, оның ата-тегін сақтай отырып, басқа біреудің баласына өз баласы ретінде тынымсыз қамқорлық жасау.

Қоғамдық даму басқармасының веб-сайтында айтылғандай, Дубай билігі халықты жетім балаларды "лайықты өмір сүруге және өздерінің қамқор және сүйіспеншілікке толы отбасына ие болу мүмкіндігін" қамтамасыз ету бағдарламасына қатысуға ынталандыру үшін "бала асырап алу" емес, "ата-ана тәрбиесі" сөзін сақтықпен қолдануы кездейсоқ емес.

Әдетте, әлеуетті асырап алушыларда екі түрлі қорқыныш бар, олар тіпті оларды соңғы қадамнан алшақтатуы мүмкін: олар айналасындағылар балаға басқаша қарайды деп қорқады, сонымен қатар адамды немесе ерлі-зайыптыларды асырап алуға итермелеген себептер туралы өсек басталады деп қорқады.

Бала асырап алу процесі. Баланы асырап алу үшін орталыққа барып, басқалардың арасынан баланы таңдау жеткіліксіз.

Бағдарламаға қатысқан қараусыз қалған балалар "балама отбасылық билалар" деп аталатын баспаналарда тұрады және асырап алған ата-аналарының көмегімен ұсталады. Мұнда балаға жеке куәлік беріледі, бірқатар міндетті алдын-ала рәсімдер жасалады, содан кейін ол балама отбасына беруге дайын.

"Олар таңдау жасайды, содан кейін сіз осы ұлмен немесе қызбен кездесесіз... егер сізге бала ұнаса, сіздің араңызда үйлесімділік бар, келісуге болады, егер жоқ болса, олар басқасын іздейді. Олар оларды жақсы біледі және дұрыс ата-аналарды таңдауға тырысады. Жетімнің келісімі де қажет.

Болашақ ананың баламен алғашқы кездесуінен кейін оларға жарты жылдық сынақ мерзімі беріледі, оның барысында олар бірге тұрады. Сынақ мерзімі аяқталғаннан кейін қамқоршылық ресми түрде рәсімделеді.

ҚОРЫТЫНДЫ

Бала асырап алуға үміткер адамдарды іріктеудің қатаң критерийлері бар. Бұл БАӘ-де тұратын Әмірліктер азаматтарының, мұсылмандардың отбасы болуы керек. Егер бұл жұп болса, онда олар кем дегенде 25 жаста болуы керек, егер жалғызбасты әйел болса, ол кем дегенде 30 жаста болуы керек. Үміткерлердің қаржылық, Әлеуметтік және психологиялық мәртебесін бағалаудың қатаң процесі баланы тәрбиелей алатындығына көз жеткізу үшін қарастырылған. Процесс аяқталғаннан кейін балаға Әмірліктердің азаматтығы, тиісті білім және денсаулық сақтау қызметтеріне қол жетімділік беріледі.

Баланы тәрбиелеуге және Әмірліктердің жас тұрғыны ретінде тәрбиелеуге қабілетті екендігіне көз жеткізу үшін олардан әлеуметтік, психологиялық және тіпті қаржылық мәртебені растауды талап етеді"

Осылайша мұсылман құқығы бойынша бала асырап алу рәсімі күрделі әрі мән беріп қарастырылатын тақырып екені анық.

ӘДЕБИЕТТЕР

1. Сура «аль-Ахзаб», аят 4. URL: <https://islam.global/verouchenie/koran/sura-33-al-azkhab-sonmy-/> (жүгінген күн: 01.08.2023 ж.).
2. Сура «аль-Ахзаб», аят 5. URL: <https://quran-online.ru/33:5> (жүгінген күн: 17.08.2023 ж.).
3. Законы и обычаи. URL: https://kuwait.mid.ru/ru/countries/kuwait/zakony_i_obychai (жүгінген күн: 27.08.2023 ж.).
4. Закон Кувейта № 5 от 1961 года, регулирующий правоотношения с иностранным элементом URL: <https://pravo.hse.ru/data/2022/05/15/1821913347> (жүгінген күн: 29.08.2023 ж.).
5. Усыновление детей в арабских странах URL: <https://dzen.ru/a/ZHSzcYKU1iuNMwQr> (жүгінген күн: 02.09.2023 ж.).
6. "Подкидыш в законе" URL: <https://www.svoboda.org/a/27453533.html> (жүгінген күн: 04.09.2023 ж.).
7. Усыновители сирот в ОАЭ не должны выбирать детей По словам государственного чиновника, семьям, принимающим детей на усыновление, не следует давать возможность выбирать пол ребенка. URL: сілтеме; <https://russianemirates.com/news/uae-news/usynoviteli-sirot-v-oae-ne-dolzny-vybirat-detey/%d0%bc/> (жүгінген күн: 07.09.2023 ж.).
8. Жетім көрсең жебей жүр – мақала дерек. URL: <http://www.ihsan.kz/kk/articles/view/108> (жүгінген күн: 08.09.2023 ж.).
9. Шариғат бойынша асырап алған балаға кімнің тегі берілуі керек? Мақала – дерек. URL: <http://mazhab.kz/kk/maqalalar/bala-tarbiesi/sharigat-boiynsha-asyrap-algan-balaga-kimnin-tegi-berilui-kerek-9466/> (жүгінген күн: 30.09.2023 ж.).

ОСНОВЫ ПРОЦЕДУРЫ УСЫНОВЛЕНИЯ ПО МУСУЛЬМАНСКОМУ ПРАВУ

Аннотация: В данной научно-правовой статье рассматриваются вопросы арабского права, связанные с процедурой усыновления в мусульманских государствах. Автор также анализирует требования, предъявляемые к усыновителям, и освещает вопрос о том, сможет ли усыновленный ребенок определить свои корни. Статья включает в себя правовую оценку государства, созданного в соответствии с требованиями шариатского законодательства, применяемого в арабских странах.

Основное внимание уделено понятию усыновления и различиям между усыновлением и попечительством в контексте шариатского закона. В статье также подробно описывается процедура усыновления в нескольких арабских странах. При написании статьи использованы материалы, основанные на нормативных актах и исследованиях, проведенных в странах, включая ОАЭ, Кувейт и Катар.

Ключевые слова: права ребенка, усыновление, мусульманское право.

THE BASICS OF THE ADOPTION PROCEDURE UNDER MUSLIM LAW

Annotation: This scientific and legal article examines the issues of Arab law related to the adoption procedure in Muslim states. The author also analyzes the requirements imposed on adoptive parents and highlights the question of whether an adopted child will be able to identify his roots. The article includes a legal assessment of the state created in accordance with the requirements of Sharia law applied in Arab countries.

The main attention is paid to the concept of adoption and the differences between adoption and guardianship in the context of Sharia law. The article also describes in detail the adoption procedure in several Arab countries. When writing the article, materials based on regulations and research conducted in countries including the UAE, Kuwait and Qatar were used.

Keywords: Child Rights, adoption, Muslim rights.